ސުވަރުގެއާއި ނަރަކަ (2)

آدم نسيم

(ޖަނަވަރީ 2009ގެ ދަރުމަވަންތަ ގޮވާ)

ނަރަކައިގައި މުނާފިޤުން ތިބޭނެ ވަޒަން

ނަރަކައިގައި މުނާފިޤުން ތިބޭނެ ވަޒަނަކީ ނަރަކައިގެ އެންމެ ތިރީ ފަންގިފިލާކަމަށް ކީރިތި ޤުރުއާނުގައި ﷲ އަންގަވާފައިވެއެވެ. މުނާފިޤުންނަކީ، ކާފިރުކަން ހިތުގައި ވަންހަނާކޮށްގެން، ބޭރުފުށުން އިސްލާމްކަން ދައްކާ ބައެކެވެ. އެމީހުންނަކީ ﷲ ގެ ރަސޫލާ ދެކޮޅުހަދާ ކަމުގައި، މުސްލިމުންނަށް ވަރަށްގިނަ ގެއްލުންތައް ދީފައިވާ ބައެކެވެ. ރަސޫލާއަށް ﷲ ގެ ރަސޫލާ މުސްލިމުންނަށް އޮޅުވާލަމުން ތިބޭ ބައެކެވެ. މުނާފިޤުންގެ ބައެއް އަޚްލާޤީ ސިފަތައް ދޭހަކޮށްދޭ ބައެއް އާޔަތްތައް މުނާފިޤުންގެ ސިފަތަކާ ގުޅޭގޮތުން، މުސްލިމުންގެ ތެރޭގައި، މުސްލިމުންގެ ދީނަށް އޮޅުވާލާ ކަމުގައި، ސުވަރުގެއާއި ނަރަކައިގެ ހަޤީޤަތް އިސްލާމްދީނަށް މުނާފިޤުން ދީފައިވާ ގެއްލުން. މުނާފިޤުންގެ ސިފަތައް ކީރިތި ޤުރުއާނުގައި ބަޔާންކޮށްދެއްވާފައިވެއެވެ. ތަނަށް، ﷲ ވަޙީ ކުރައްވާފައިވެއެވެ.

﴿ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ ⑧

އަދި އީމާންވެގެންނުވާ ބައެއްކަމުގައިވިޔަސް، މީސްތަކުން ﷲ އަށާއި، އާޚިރަތް ދުވަހަށް އީމާންވީމެވޭ ބުނާ ބައެކެވެ، މީސްތަކުންގެ ތެރޭގައި ވެއެވެ.

يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ⑨ އެއުރެން ހީކުރާ ގޮތުގައި ﷲ އަށާއި އީމާންވެގެން ތިބި މީހުންނަށް އެބައިމީހުން އޮޅުވައިލަނީއެވެ. އެބައިމީހުން އޮޅުވައިލަނީ، އެބައިމީހުންގެ އަމިއްލަ ނަފްސުތަކަށް ކަމުގައި ވިސްނި ނުވެއެވެ.

فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ ٱللَّهُ مَرَضًا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْذِبُونَ ⑩ އެބައިމީހުންގެ ހިތްތަކުގައި ބަލިމަޑުކަމެއްވެއެވެ. އެކަމުން، ﷲ، އެބައިމީހުންނަށް އެބަލިމަޑުކަން އިތުރުކުރެއްވިއެވެ. އަދި އެބައިމީހުން ދޮގުހަދާކަމުގެ ސަބަބުން، އެބައިމީހުންނަށް ވޭންދެނިވި عذاب ހުށްޓެވެ.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ قَالُوٓا۟ إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ⑪ އަދި ބިމުގައި ފަސާދަ އުފައްދައި ނުދޭށޭ، އެބައިމީހުންނަށް ބުނެވިއްޖެނަމަ، ތިމަންމެންނީ އިޞްލާޙުކުރާ މީހުންކަމުގައި، އެބައިމީހުން ބުނެއެވެ.

أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ⑫ ދަންނާށެވެ! ހަމަކަށަވަރުން، އެބައިމީހުންނީ ފަސާދަކުރާ މީހުންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެބައިމީހުންނަށް އެކަމެއް އިޙްސާސެއް ނުކުރެވެއެވެ. އެކަމެއް ނޭނގެއެވެ.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا۟ كَمَآ ءَامَنَ ٱلنَّاسُ قَالُوٓا۟ أَنُؤْمِنُ كَمَآ ءَامَنَ ٱلسُّفَهَآءُ ۗ أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلسُّفَهَآءُ وَلَٰكِن لَّا يَعْلَمُونَ ⑬

މީސްތަކުން އީމާންވީ ފަދައިން، ތިޔަބައިމީހުން އީމާންވާށޭ، އެބައިމީހުންނަށް ބުނެވިއްޖެނަމަ، އެބައިމީހުން ބުނެއެވެ. ހަމަބޭއްދިޔަވާ ސަފީހުން އީމާންވީ ފަދައިން ތިމަންމެން އީމާންވާނަމާހޭ؟ ހަމަބޭއްދިޔަވާ ސަފީހުންކަމުގައި ހަމަކަށަވަރުން އެބައިމީހުން ނުވޭތޯއެވެ؟ އެހެންނަމަވެސް އެބައިމީހުން އެކަމެއް ނުދަނެއެވެ.

وَإِذَا لَقُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا۟ إِلَىٰ شَيَٰطِينِهِمْ قَالُوٓا۟ إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ﴿١٤﴾ އިމާންވީ މީހުންނާ
އެބައިމީހުން ބައްދަލުވެއްޖެއްޔާ، ތިމަންމެން އިމާންވެއްޖައީމުއޭ
އެބައިމީހުންބުނަތެވެ. އެބައިމީހުންގެ އަޅުވެރި ޝައިޠާނުންނާ
އެއްކަނިވުމުން، އަހަރެމެންވެއްޖެއްޔާ، އެބައިމީހުން ބުނަތެވެ.
ހަމަކަށަވަރުން ތިމަންމެން ތިޔަބައިމީހުންނާ އެކުގައެވެ.
ތިމަންމެން ވާނީ ކަލޭމެނަށް ފުރައްސާރަކުރުމަށް ކަމުގައެވެ.

ٱللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِى طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ އެބައިމީހުންގެ
ފުރައްސާރަ އެބައިމީހުންނަށް الله ރައްދުކުރައްވާނެއެވެ. އަދި
އެބައިމީހުން ދުރުދުރަށް ބާލުގައި، އެބައިމީހުންގެ އުރުދުލުގައި
އުޅުމަށް އެބައިމީހުންނަށް މުހުލަތު ދިގުކުރައްވާނެއެވެ.

أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلضَّلَٰلَةَ بِٱلْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَٰرَتُهُمْ وَمَا كَانُوا۟ مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾ އެބައިމީހުންނީ ތެދުމަގަށް މަގުފުރެދުން ގަތް
މީހުންނެވެ. ފަހެ، އެބައިމީހުންގެ ވިޔަފާރި ފައިދާއެއް ނުކުރެވެއެވެ.
އަދި ތެދުމަގު ލިބުން ބައިވެރި ކަމުގައިވެސް އެބައިމީހުން
ނުވެއެވެ.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ ٱلَّذِى ٱسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّآ أَضَآءَتْ مَا حَوْلَهُۥ ذَهَبَ ٱللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِى ظُلُمَٰتٍ لَّا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ އެބައިމީހުންގެ
މިސާލަކީ އަލިފާނެއްރޯކުރި މީހެއްގެ މިސާލެވެ. ފަހެ،
އޭނާގެ ވަށައިގެންވާތަން އަލިފާން އަލިކޮށްދިން ހިނދު الله
އެބައިމީހުންގެ އަލިފާނުގެ އަލިކަން ގެންދަވައި، އަނދިރި
ތަނެއްގެ ތެރޭގައި، ނުފެންނަނިކޮށް، އެބައިމީހުން
ދޫކޮށްލެއްވިއެވެ.

صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ ﴾ އެބައިމީހުންނީ
ބީރުބައެކެވެ. ގޮނގުބައެކެވެ. ކަނުބައެކެވެ. ފަހެ، އެބައިމީހުން
ރުޖޫޢުވެގަން އަނބުރާއެއް ނާންނާނެއެވެ.(سورة البقرة)

މުނާފިޤުންނަކީ ނަރަކައިގެ އެންމެދަށުދަރަޖައިގައި
ތިބޭނެ ބައެއްކަން އަންގަވައި ޤުރުއާނުގައި الله ވަޙީ
ކުރައްވާފައިވެއެވެ.

﴿ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ فِى ٱلدَّرْكِ ٱلْأَسْفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾ النساء: ١٤٥ ހަމަކަށަވަރުން މުނާފިޤުން ވާނީ
ނަރަކައިގެ އެންމެ ދަށް ދަރަޖައެއްގައެވެ. އަދި، އެބައިމީހުންނަށް
نَصْرُ ދިނުމަށް އެއްވެސް ފަރާތެއް ކަލޭގެފާނަށް ދެކިވަޑައެއް
ނުފެންނާނެއެވެ.

﴿ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ وَأَصْلَحُوا۟ وَٱعْتَصَمُوا۟ بِٱللَّهِ وَأَخْلَصُوا۟ دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَعَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَسَوْفَ يُؤْتِ ٱللَّهُ ٱلْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾ ﴾ النساء: ١٤٦ އެބައިމީހުން
تَوْبَة ވެ އަދި عَمَل ތައް إِصْلَاحُ ކޮށް އަދި الله ގެ ދީނުގައި
ގަދަކަމުން ހިފަހައްޓައި އެބައިމީހުންގެ ދީން، الله އަށް
خَالِص ކުރި މީހުން ފިޔަވައެވެ. ފަހެ، އެބައިމީހުންވަނީ
މުއުމިނުންގެ ތެރޭގައެވެ. އަދި މުއުމިނުންނަށް ބޮޑުވި
ދަރުމަ الله ދެއްވާނެއެވެ.

ނަރަކައިގެ ހަރުގެބޭރުގައި ޕިރިޕި ދުރުމާނުގެ ނުހަނު
ގިނަ އާދަމުދަރިކަލުން ޕިރިޕިވަނީ الله ނުރުހުންތެރިވުން ބަރާން
ކަންދުއްވާލައިވެއެވެ. އެއާދަމުދަރިކަލުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި
އާދަމުދަރިން ހިމެނެއެވެ.

﴿ ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ مَا كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾ (އެބައިމީހުންނަށް
އަންގާވާނެއެވެ.) މިތަބައިމީހުން ދޮގުކުރި އުޅުނު ކަންތައްތަކަށް
މިތަބައިމީހުން ހިނގައިދާށެވެ!

ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ ظِلٍّ ذِى ثَلَٰثِ شُعَبٍ ﴿٣٠﴾ މިންކަތްތަކަކަށް ކަޅުވެލިގަނޑު
ހިތަށްއެރޭ ތަރައްތަ (ތަފްސީރު: ނަރަކައިގެ އަލިފާނުގެ ދުމުގެ
ދުންގަނޑުގެ ތަރައްތަ) މިތަބައިމީހުން ހިނގައިދާށެވެ!

لَّا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِى مِنَ ٱللَّهَبِ ﴿٣١﴾ އެއީ ހިތަދުރުވެސް
ނުދެއެވެ. އަދި އަލިފާނުގެ ހޫނުން ސަލާމަތްކުރުވާ ތަކެއްވެސް
ނުވާނޫނެވެ.

إِنَّهَا تَرْمِى بِشَرَرٍ كَٱلْقَصْرِ ﴿٣٢﴾ ހަމަކަށަވަރުން ބޮޑުބި
ގަނޑުމަހުގެ ކަންނެލީ އަލިފާނުގެ އުކާލައެވެ.

كَأَنَّهُۥ جِمَٰلَتٌ صُفْرٌ (٣٣) އެކަނިތަކަކީ ރީނދޫކުލައިގެ ޖަމަލުތަކެއް
ފަދައެވެ.

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (٣٤) ދޮގުކުރާމީހުންނަށް އެދުވަހުން
ގެއްލުމާއި ހަލާކު ހުއްޓެވެ.

هَٰذَا يَوْمُ لَا يَنطِقُونَ (٣٥) މިއީ އެބައިމީހުންނަށް
ބަސްނުބުނެވޭނޭ ދުވަހެވެ.

وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ (٣٦) އަދި އެބައިމީހުން
عُذْرُ ދެއްކުމަކަށް އެބައިމީހުންނަކަށް إِذْنُ އެއް
ނުދެވޭނެއެވެ.

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (٣٧) ދޮގުކުރާމީހުންނަށް
އެދުވަހުން ގެއްލުމާއި ހަލާކު ހުއްޓެވެ.

هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ (٣٨) މިއީ ނިންމާކުރެއްވުމުގެ
ދުވަހެވެ. ތިމަންރަސްކަލާނގެ ތިޔަބައިމީހުންނާއި އަދި
ކުރީގެ މީހުން އެއްކުރައްވާ ހުރީމެވެ. (سورة المرسلات)

ދަންނަވަރު الله ގެ ބަސްފުޅުތަކަށް ދޮގުކުރާ އެކަލާނގެ
އަށް އުޅަދުން މީހުންނަށް ނަރަކައިގެ ވޭންދެނިވި ޢަޛާބު
ދެއްވާނެތެ، الله އަށް ކިޔަމަންތެރިވާ ތަޤްވާވެރި މީހުންނަށް
ސުވަރުގެގެ ފަހިވުރު ނިޢުމަތްދެއްވާނެއެވެ. ދިނުނަވައި
ނަޞީޙަތްތެރިވި ބަޔަކު ނަރަކައިން އެއްކިބާކުރެވި
ސުވަރުގެ ވަނުމުގެ ނަޞީބު ލިބޭ މީހުންނެވެ. (ނުނިމޭ)

ގެއްލުން ދިނުމާ ގެއްލުން ލިބިގެންވުމަކީ އޮތްކަމެއް ނޫނެވެ.

عن أبي سعيد سعد بن مالك بن سنان الخدري ﵁ أن رسول الله ﷺ قال: "لاَ ضَرَرَ وَلاَ ضِرَارَ"(الدارقطني: 228/4)

މާނައީ: "މާތްالله ރުއްސުންލައްވާ أبو سعيد سعد بن مالك بن سنان الخدريގެފާނުގެ ކިބައިން ރިވާވެގެން ވެއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން ސަލާމާއި ޞަލަވާތްލައްވާ ރަސޫލުالله ގެފާނު ޙަދީޘްކުރައްވައިފިއެވެ. "މީހުންނަށް ގެއްލުން ދިނުމަކީ އޮތްކަމެއް ނޫނެވެ. އަދި އަނެކާގެ ފަރާތުން ގެއްލުން ލިބިގެންވުމަކީ ވެސް އޮތްކަމެއް ނޫނެވެ."

ޙަދީޘާއި ގުޅުން ހުރި އިލްމުވެރިންގެ ބަޔާން ބަސްފުޅުތަކެއް:

1- މިޙަދީޘްފުޅަކީ އުޞޫލުލްފިޤްހުގެ ވަރަށް މުހިންމު ޤާޢިދާއެކެވެ. މި މުހިންމު ޤާޢިދާގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ހުރި ކަންތައް އުނިކުރުމަކީ މަނާ ކުރެވޭ އުނިކަމެކެވެ. އަބަދުވެސް ގެއްލުން ލިބިދެވިދާނެ ކަންތައްތަކުން ދުރުހެލިވާން ޖެހެއެވެ. ކުޑަކަމަކަށް ޓަކައި ބޮޑު ގެއްލުމެއް (ކަމަކީ) އިސްލާމްދީނުގައި ޝަރުޢީގޮތުން ނަހީކުރާ ކަމެކެވެ. އަދި ގެއްލުން ދިނުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި (ކަމަކީ) އިސްލާމްދީން މަނާކުރާ ކަމެކެވެ.(ملخص قواعد الفقهية، إعداد: أبو حميد عبد الله بن حميد: ص: 1)

2- އަލްއިމާމު އިބްނު ރަޖަބު ވިދާޅުވިއެވެ. "އެބައިމީހުންގެ ހަމައެކަނި ގެއްލުން ހުރި އެއްޗެއްގެ ބާރުން ކުރުމަކަށް، މާތްالله އެކަލާނގެ އަޅުތަކުންނަށް އަމުރެއް ނުކުރައްވައެވެ." (جامع العلوم والحكم)

ޙަދީޘްގެ ބައެއް ފައިދާތަކެއް:

1- އަމިއްލަ ނަފްސަށް، އަނެއް މީހުންނަށް، މުދަލަށް، އަބުރަށް ގެއްލުން ދިނުމަކީ އިސްލާމް ދީނުގައި ހުއްދަ ކަމެއްނޫނެވެ.

2- ހިމާޔަތް މުސްލިމު އަޚާއަށް އުނދަގޫކޮށްދިނުން ވީހާ އެކަށީގެން އަނިޔާވެރި ފަރުމާކުރާށެވެ.

3- އަނިޔާވެރި ވުމަކީ ހުއްދަކަމެއް ނޫނެވެ.

4- އެއްވެސް ކަމެއްގައި އެއްވެސް މީހަކަށް އުނދަގޫ ކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.